

SKROTFRAG AB, ANSÖKAN OM FÖRDUBBLAD PRODUKTION AV FRAGMENTERAT SKROT I AGNESBERG

Länsstyrelsen har givit va-verket möjlighet att inkomma med yttrande över Skrotfrag AB:s ansökan enligt miljöbalken om tillstånd till fördubblad produktion av fragmenterat skrot på fastigheten Gårdsten 65:1, ca 2 km uppströms råvattenintaget vid Lärjeholm. Verksamheten ligger inom vattenskyddsområdet för Göta älv.

Va-verket anser sedan länge att placeringen av skrotverksamheten är direkt olämplig med hänsyn till närheten till råvattenintaget och riskerna för allvarliga störningar på vattenkvaliteten i Göta älv.

Stadsbyggnadskontoret har i samband med nu pågående detaljplaneläggning av området p.g.a. utbyggnad av järnväg med dubbelspår och väg E45 med hjälp av konsult och va-verket samt miljöförvaltningen genomfört en riskanalys för industriverksamheterna i Agnesberg, bl.a. Skrotfrag.

En lokaliseringsutredning bör nu genomföras där alternativa placeringar för skrotverksamheten undersöks grundligt före tillstånd av fördubbling av produktion samt permanentande av lokalisering med fastställd detaljplan ges.

Förslag till beslut

1. Va-nämnden hemställer åt kretsloppsnämnden att föra frågan vidare till kommunstyrelsen i Göteborgs Stad

Göteborgs vatten- och avloppsverk

Birgitta Roos

Bilagor

1. Remissförfrågan
2. Göteborgs va-verks och kretsloppskontorets tidigare yttrande till Länsstyrelsen
3. Skrotfrag kort bakgrund

SKROTFRAG AB

1 (12)

Ansökan nr 1

ANSÖKAN

2006-05-31

2006-06-05

557-43941-2006
1480-1229

Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Miljöskyddsenheten
403 40 GÖTEBORG

Tillstånd enligt miljöbalken till utökad drift vid anläggning för fragmentering och annan bearbetning av metallskrot m.fl. verksamheter

YRKANDEN

Skrotfrag AB ansöker om tillstånd enligt miljöbalken till

1. Utökad drift av anläggningen för fragmentering av upp till 120 000 ton metallskrot per år, samt sortering och bearbetning av metallskrot genom manuell förbehandling, klippning och gasskärning,
2. Fortsatt förbehandling av avfall som utgörs av elektriska eller elektroniska produkter,
3. Fortsatt tömning, demontering m.m. av fordon som inte omfattas av bilskrotningsförordningen (1975:348),
4. Fortsatt sortering och mellanlagring av skrot, samt
5. Fortsatt hamnverksamhet för utskeppning av fragmenterat skrot och därutöver upp till 50 000 ton per år av skrot som inte fragmenterats,

allt på fastigheten Gårdsten 65:1 i Göteborgs kommun.

Skrotfrag AB

Östra Nyebrovägen, 424 38 Agnesberg. Telefon 031-332 39 90. Telefax 031-332 39 91.
E-mail: info@skrotfrag.se

Handläggare Gunilla J Pettersson, va-verket
David Jacobsson, kretsloppskontoret

Fastighetskontoret
Box 2258
403 14 Göteborg

SKROTFRAG - SYNPUNKTER PÅ KOMMANDE DETALJPLANE- LÄGGNING

(Fastighetskontorets Dnr 600-0375/00)

Fastighetskontoret har remitterat berörda förvaltningar i frågan om framtida placering av Skrotfrag AB. Frågan är aktuell inför detaljplanläggning för utbyggnaden av dubbelspår på Norge-Vänerbanan. Skrotfrag AB är idag placerad på en fastighet som är planlagd för industriändamål. Fastighetskontoret föreslår att marken där Skrotfrag ligger skall detaljplanläggas för industri så att verksamheten kan ligga kvar.

Försörjning av dricksvatten för Göteborg

Agnesbergs industriområde är beläget intill Göta älv ca 2 km uppströms råvattenintaget för Göteborgs dricksvattenförsörjning. Göta älv är Göteborgs huvudråvattentäkt. Vattenkvaliteten i älven är av stor betydelse för möjligheten att förse Göteborgs invånare med ett hälsosamt och gott dricksvatten vid dygnets alla timmar. Vid problem med vattenkvaliteten i älven kan råvattenintaget vid Lärjeholm stängas och vattenreservoaren i Delsjöarna användas genom att leda vatten i retur till Alelyckans vattenverk. Råvattenmagasinet i Delsjöarna räcker, med tillskott från reservråvattentäkten Rådasjön, för att försörja Göteborg under ca 3-4 veckor med normal vattenförbrukning, därefter uppstår vattenbrist om inte råvattenintaget vid Göta älv åter kan öppnas. Detta antagande förutsätter att vattenkvaliteten i Delsjöarna är tillräckligt god samt att råvattentunneln mellan Alelyckans vattenverk och Delsjöarna kan användas.

Råvattenintaget vid Lärjeholm hålls stängt under sammantaget 10-20 veckor per år för att trygga dricksvattenförsörjningen och marginalerna för att undvika vattenbrist är mycket små.

Skyddsområde

Sedan 1998 finns ett vattenskyddsområde för att skydda råvattentäkten som omfattar sträckan mellan Lärjeholm upp till södra delen av Surte, samt de områden med avrinning mot denna del av Göta älv. Särskilda skyddsföreskrifter gäller för alla som bor och verkar inom området. Va-verket anser att målsättningen skall vara att både den kontinuerliga föroreningsbelastningen på Göta älv och risken för akuta störningar på älvens kvalitet inte skall öka inom området.

Göteborgs Stad kommer att verka för att ett nytt vattenskyddsområde skall sträcka sig upp till Väneren. Vid samverkan med andra kommuner längs Göta älv är det viktigt att kunna visa att vi själva verkar för en sund markplanering för den mark Göteborgs Stad direkt själv har ansvar för planeringen för.

Historik

Skrotfrag ansökte enligt Miljöskyddslagen till Länsstyrelsen 1996 om tillstånd till fördubblad produktion. Trots avstyrkande i va-nämnden och Miljönämnden medgav Länsstyrelsen tillstånd i december 1998. Kommunstyrelsens ordförande beslutade om ett överklagande. Miljödomstolen fastställde dock Länsstyrelsens dom med vissa kompletteringar. Miljödomstolens dom överklagades inte då inget nytt hade framkommit i målet och en överklagan bedömdes utsiktslös. Av ovanstående framgår att Göteborgs Stad har haft en klar och rak linje i sina ställningstaganden och konsekvent förordat en omlokalisering av verksamheten.

Risker

Skrotfrags placering strax uppströms råvattenintaget vid Lärjeholm för med sig risker för råvattenförsörjningen. Fragmentering av skrot från bland annat bilar innebär att framför allt olika metaller och oljeföreningar, men även andra kemikalier, hanteras på området. Olika typer av skydd har anordnats för att förhindra läckage till Göta älv, bl.a. oljeavskiljare. Trots detta kommer en diffus spridning av föroreningar till älven alltid att förekomma så länge verksamheten pågår. Markföroreningar från området kan dessutom fortsätta att läcka ut långt efter att verksamheten upphört.

Lokalisering av seriös skrothantering tycks också dra med sig illegal verksamhet och flera fall av kabelbränning har upptäckts i närområdet.

Lastning och lossning av fartyg har av Göta älvs vattenvårdsförbund uppmärksamats som en allvarlig risk för vattenkvaliteten.

Översvämningar av Göta älv inträffar normalt någon gång per år. Senast under stormen Gudrun i inledningen av 2005 översvämades Göta älv med ca 2 meter vilket innebar att stora områden dränktes som normalt inte står under vatten. En sådan händelse får givetvis negativa konsekvenser för råvattenkvaliteten när föroreningar från omgivande mark och fastigheter sköljs med ut i älvfåran.

Anläggningen ligger inom skredbenäget område. Stabiliseringsåtgärder har vidtagits efter ett skred i Agnesbergsområdet 1993. Då konsekvenserna för ett skred på Skrotfrags fastighet bedöms ge katastrofala skador måste stabilitetsklassen i området vara 1 eller "försumbar sannolikhet för brott" för att risken för skred skall vara godtagbar. Det är idag oklart om stabilitetsklassen är "försumbar sannolikhet för brott". Riskanalyser som gjorts i den regionala vattenförsörjningsplanen visar att ett skred i förorenade jordmassor längs Göta älv har mycket allvarliga konsekvenser för råvattenförsörjningen. Även om den första sedimentpulsens efter skredet kan passera förbi råvattenintaget efter ett antal timmar så finns risk för långvarig påverkan på vattenkvaliteten. Föroreningar som varit inkapslade i jordmassorna friläggs i samband med skredet och exponeras mot vattnet i Göta älv, vilket kan leda till en successiv påverkan under lång tid. Skredet i Agnesberg 1993 medförde att råvattenintaget fick hållas stängt under 1156 timmar fördelat på 93 tillfällen. Intaget fick också hållas stängt både under och efter arbetet med att förstärka området som pågick under flera månader.

Även om föroreningarna späds ut i flödet i Göta älv bidrar varje utläckage av föroreningar till Göta älv till en ökad belastning och en försämrad råvattenkvalitet. Liksom i andra livsmedelssammanhang eftersträvas att använda den bästa råvaran. Kretsloppskontoret och va-

JK

verket har högre ambitioner än att ligga precis under riktvärdena för halter av föroreningar i råvattnet.

Att fortsätta använda Göta älv som råvattentäkt i händelse av ett skred uppströms intaget med hänvisning till utspädningsresonemanget och/eller möjligheten att avskilja föroreningar i beredningsprocessen på vattenverket kan allvarligt påverka konsumenternas förtroende för dricksvattenkvaliteten.

Även om det är en vanlig driftåtgärd att stänga råvattenintaget innebär ändå varje stängning stora kostnader samt en ökad sårbarhet i vattenförsörjningen. Om en störning inträffar på vattenkvaliteten i Delsjöarna eller Rådasjön samtidigt som intaget vid Lärjeholm måste hållas stängt under en längre tid, står Göteborg utan råvattenreserv. Detta scenario har redan inträffat vid ett tidigare tillfälle, och är alltså inte osannolikt. Störningar i Delsjöarna och Rådasjön samtidigt som intaget är stängt innebär att vi blir utan råvatten, inte bara utan reserv.

Konsekvenserna av att bli utan råvattenreserv, skador på konsumenternas förtroende och de kostnader som följer skall tas med i jämförelsen med kostnaden för att omlokalisera Skrotfrag. Kostnaderna kommer i slutändan belasta Göteborgs invånare oavsett vilken väg man väljer att gå. Därför bör en stor hänsyn tas till den samhällsnytta de olika alternativen ger. Kretsloppskontoret och va-verket anser att dricksvattenförsörjningen är en av grundpelarna i ett samhälle och att vi har ett ansvar att den skall tryggas för många efterföljande generationer. Kostnaden för att ersätta nuvarande system för råvattenförsörjning i Göteborg bedöms vida överstiga kostnaderna för en omlokalisering av Skrotfrag AB till en plats där verksamheten inte innebär risker för människors råvattenförsörjning.

Alternativa placeringar

Fastighetskontoret har i sin skrivelse till Fastighetsnämnden 2001-06-18 uppgett att de kommer att fortsätta att aktivt söka efter lämplig plats för företaget och enligt uppgift är denna skrivelse det underlag som hittills finns i ärendet. Fastighetskontoret har i samma skrivelse även föreslagit att en lämplig tidpunkt för att gemensamt försöka hitta en ny lokalisering för verksamheten kan vara när verksamheten har behov av ytterligare utökning eller står inför beslut om större investeringar. Kretsloppskontoret och va-verket anser att aktuellt läge med pågående planläggning och projektering för den nya järnvägen och väg 45 är ett tillfälle som ger tillräckligt goda skäl att se över verksamhetens lokalisering på nytt. Skrotfrags nuvarande läge innebär ett försvårande av dragningen av järnväg och väg 45, i och med att planskilda korsningar kommer att behöva byggas, med ökade kostnader för Banverket, Trafikkontoret och Vägverket som följd. Detta är ytterligare ett starkt skäl till att åter ta upp frågan att erbjuda verksamheten en annan plats.

Nya etableringar

Kretsloppskontoret och va-verket vill också påpeka att en eventuell detaljpanelläggning av marken för industri också kommer öppna dörren för nya verksamheter att etablera sig i området, med ytterligare ökning av riskerna för råvattenförsörjningen som följd. Ett sådant framtida scenario ter sig inte osannolikt trots att det går stick i stäv med avsikten med kommunledningens beslut om vattenskyddsområde och Länsstyrelsens fastställande.

Kretsloppskontorets och va-verkets ställningstagande

Kretsloppskontoret och va-verket anser att området vid Agnesberg vid Göta älv där bland andra Skrotfrag AB bedriver verksamhet ej skall detaljplanläggas som industriområde med hänsyn till närheten till Göteborgs råvattenintag vid Lärjeholm.

Kretsloppskontoret och va-verket förordar en förflyttning av Skrotfrags verksamhet till en plats där den inte innebär risker för människors råvattenförsörjning.

Kretsloppskontoret och va-verket anser att en lokaliseringsutredning skall göras.

Kretsloppskontoret
Planeringsenheten

Agneta Sander

Göteborgs vatten- och avloppsverk
Projekteringsavdelningen

Henrik Kant

Gunilla J Pettersson

SKROTFRAG - KORT BAKGRUND

Ansökan om fördubblad produktion 2006

Skrotfrag AB bedriver skrotverksamhet inom vattenskyddsområdet för Göta älv på fastigheten Gårdsten 65:1, ca 2 km uppströms råvattenintaget vid Lärjeholm. Företaget har inkommit till Länsstyrelsen med en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till fördubblad produktion, 120 000 ton fragmenterat skrot per år. En ansökan om fördubblad produktion innebär enligt miljöbalken en ny prövning av hela verksamheten, inklusive lokaliseringen.

Detaljplaneläggning av området är aktuellt i samband med ombyggnad av Rv 45 och dubbling av Norge-Vänerbanan. Med anledning av detta har va-verket och stadsbyggnadskontoret låtit genomföra en riskanalys över verksamheterna i Agnesbergsområdet med hänsyn till råvattenförsörjningen. Skrotfrags ansökan och detaljplaneärendet har på nytt aktualiserat frågan om alternativa lokaliseringsmöjligheter för den omfattande skrotverksamheten.

Va-verket har sedan länge varit kritiska till att en omfattande skrotverksamhet är belägen intill Göta älv nära uppströms råvattenintaget. Verksamheten för med sig många risker för råvattenförsörjningen. Va-verket bedömer att skredrisken är den allvarligaste. Ett skred i Agnesbergsområdet kan leda till långvariga stängningar av råvattenintaget och ökad risk för vattenbrist. Om riskabla verksamheter tillåts ligga inom skyddsområdet för Göta älv, dessutom med kort rinntid till Lärjeholm, är behovet ännu större av en oberoende råvattentäkt till Alelyckans vattenverk.

Va-verket och Kretsloppskontoret avser att lämna ett gemensamt yttrande över den aktuella tillståndsansökan till Länsstyrelsen, samt att ta upp yttrandet till godkännande i både VAN och KLN. Ställningstagandet i yttrandet föreslås vara att tillståndsansökan avstyrks och att verksamhetens lokalisering bör utredas innan tillstånd ges till en utökad produktion. Va-verket kommer att ta kontakt med Fastighetskontoret för en ny diskussion i lokaliseringsfrågan.

Tidigare prövningar

Verksamheten har prövats tidigare i olika omgångar.

1987	Tillstånd enligt miljöskyddslagen att bedriva skrotverksamhet på platsen
1996	Ansökan om tillstånd till fördubblad produktion samt tillstånd till mellanlagring av 900 ton bilbatterier/år. Va-nämnden och Miljönämnden avstyrkte ansökan.
1998	Lst medgav tillstånd till fördubblad produktion, men avslog samtidigt ansökan om tillstånd till mellanlagring av bilbatterier med motiveringen " <i>riskerna med denna typ av verksamhet medför att det är synnerligen olämpligt att etablera sådan verksamhet inom vattenskyddsområdet</i> ". Kommunstyrelsens ordförande beslutade om att kommunen skulle överklaga Länsstyrelsens beslut.
2001	Muntlig förhandling i överklagningsärendet. Inför denna förhandling hade Fastighetskontoret uppdraget att visa på alternativa lokaliseringsplatser, men någon sådan redovisning kunde inte visas upp. Miljödomstolen fastställde Lst:s beslut, med vissa kompletteringar, vilket gav Skrotfrag tillstånd att

hantera en årlig mängd av 68 000 ton metallskrot, varav högst 60 000 ton får fragmenteras.

Samverkan inom kommunen för att skydda råvattnet

Kommunstyrelsen gav 1995 va-nämnden i uppdrag att i samråd med miljönämnden, byggnadsnämnden och fastighetsnämnden ta fram förslag till ansökan om skyddsområde för Göta älv. Byggnadsnämnden, fastighetsnämnden, miljönämnden och va-nämnden fick i uppdrag att samverka för att motverka ökad risk för påverkan på Göteborgs råvattentäkt.

I samband med framtagandet av ett skyddsområde för Göta älv beslutade kommunstyrelsen 1996 att ge byggnadsnämnden följande uppdrag.

"Byggnadsnämnden får i uppdrag att snarast genomföra erforderliga planändringar inom planerat skyddsområde för Göta älv i syfte att skydda Göteborgs dricksvatten."

Va-verket väckte frågan om lokalisering av skrotningsverksamhet i Agnesberg 1995 genom en skrivelse till kommunstyrelsen. Va-nämndens skrivelse behandlades vid samma kommunstyrelsesammanträde som frågan om skyddsområde för Göta älv och planändringar inom industriområden uppströms intaget 1995-11-29. Kommunstyrelsen beslutade enligt stadskansliets tjänsteutlåtande att va-nämndens förslag om policy för lokalisering av skrotningsverksamhet kunde anses tillgodosett genom de åtgärder och samrådsformer som beslutades i ärendet om skyddsområde.